MESTNA OBČINA NOVO MESTO

S T A T U T
MESTNE OBČINE NOVO MESTO

uradno prečiščeno besedilo
(Uradni list RS, št. 96/2006 –UPB1)

Novo mesto, november 2006

VSEBINA

I. SPLOŠNE DOLOČBE **1**

II. NALOGE OBČINE **3**

III. ORGANI OBČINE **7**

1. Skupne določbe 7
2. Občinski svet 8
   2.1 Odbori in komisije občinskega sveta 12
3. Župan 14
4. Nadzorni odbor 17
5. Občinska uprava 20
6. Občinsko pravobranilstvo 21
7. Drugi organi občine 22

IV. OŽJI DELI OBČINE **22**

V. NEPOSREDNO SODELOVANJE OBČANOV PRI ODLOČANJU V OBČINI **29**

1. Zbor občanov 29
2. Referendum o splošnem aktu občine 31
3. Svetovalni referendum 33
4. Drugi referendumi 34
5. Ljudska iniciativa 34

VI. OBČINSKE JAVNE SLUŽBE **34**

VII. PREMOŽENJE IN FINANCIRANJE OBČINE **36**

VIII. SPLOŠNI IN POSAMIČNI AKTI OBČINE **39**

1. Splošni akti občine 39
2. Posamični akti občine 41

IX. VARSTVO OBČINE V RAZMERJU DO DRŽAVE IN ŠIRŠIH LOKALNI SKUPNOSTI **41**

X. NADZOR NAD ZAKONITOSTJO DELA UPRAVE **42**

XI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE **42**

Statut Mestne občine Novo mesto (uradno prečiščeno besedilo)

Na podlagi 16. člena Statuta Mestne občine Novo mesto (Uradni list RS, št. 68/01, 44/02, 72/05 in 72/06) in 106. člena Poslovnika občinskega sveta Mestne občine Novo mesto (Uradni list RS, št. 111/02 in 72/05) je Občinski svet Mestne občine Novo mesto na 30. seji dne 13. 7. 2006 potrdil uradno prečiščeno besedilo Statuta Mestne občine Novo mesto, ki obsega:

- Statut Mestne občine Novo mesto (Uradni list RS, št. 68/2001),
- Spremembe in dopolnitve Statuta Mestne občine Novo mesto (Uradni list RS, št. 44/2002),
- Spremembe in dopolnitve Statuta Mestne občine Novo mesto (Uradni list RS, št. 72/2005) in
- Spremembe in dopolnitve Statuta Mestne občine Novo mesto (Uradni list RS, št. 72/2006).

Šifra: 007-9/2006
Novo mesto, 13. 7. 2006

Župan
Mestne občine Novo mesto
mag. Boštjan Kovačič, l. r.

STATUT

Mestne občine Novo mesto uradno prečiščeno besedilo (Statut MONM-UPB-1)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Mestna občina Novo mesto je samoupravna lokalna skupnost, ustanovljena z zakonom na območju naslednjih naselij:

Birčna vas, Boričevo, Brezje, Brezovica pri Stopičah, Češča vas, Črešnjice, Črmošnjice pri Stopičah, Daljni Vrh, Dobovo, Dolenja vas, Dolenje Grčevje, Dolenje Kamenje, Dolenje Karteljevo, Dolenje Lakovnice, Dolenji Suhadol, Dolnja Težka Voda, Dolž, Gabrje, Golušnik, Gorenje Grčevje, Gorenje Kamence, Gorenje Kamenje, Gorenje Karteljevo, Gorenje Lakovnice, Gorenje Mraševo, Gorenji Suhadol, Gorenja Težka Voda, Gumberk, Herinja vas, Hrib pri Orehku, Hrušica, Hudo, Iglenik, Jama, Jelše pri Otočcu, Jugorje, Jurna vas, Konec, Koroška vas, Koti, Križe, Kuzarjev Kal, Laze, Leskovec, Lešnica, Lutrško selo, Mala Cikava, Male Brusnice, Mali Cerovec, Mali Orehek, Mali Podljuben, Mali Slatnik, Mihovec,

Novo mesto, Otočec, Paha, Pangrč Grm, Petane, Petelinjek, Plemberk, Podgrad, Potov Vrh, Prečna, Pristava, Rajnovšče, Rakovnik pri Birčni vas, Ratež, Sela, Sela pri Ratežu, Sela pri Zajčjem Vrhu, Sela pri Štravberku, Sevno, Suhor, Smolenja vas, Srebrniče, Srednje Grčevje, Stopiče, Stranska vas, Šentjošt, Škrjanče pri Novem mestu, Štravberk, Travni Dol, Trška Gora, Uršna sela, Velike Brusnice, Veliki Cerovec, Veliki Orehek, Veliki Podljuben, Veliki Slatnik, Verdun, Vinja vas, Vrh pri Ljubnu, Vrh pri Pahi, Vrhe, Zagrad pri Otočcu, Zajčji Vrh pri Stopičah, Ždinja vas, Žihovo selo.

Sedež občine je v Novem mestu, Seidlova cesta 1.
Občina je pravna oseba javnega prava s pravico posedovati, pridobivati in razpolagati z vsemi vrstami premoženja.
Občino predstavlja in zastopa župan.
Območje, ime in sedež občine se lahko spremeni z zakonom po postopku, ki ga določa zakon. Območja in imena naselij v občini se v skladu z zakonom spremenijo z občinskim odlokom.

2. člen

Na območju Mestne občine Novo mesto so kot ožji deli občine ustanovljene krajevne skupnosti. Naloge, organizacija in delovanje ter pravni status krajevnih skupnosti so določene s tem statutom in s statuti krajevnih skupnosti.

3. člen

Mestna občina Novo mesto (v nadaljnjem besedilu: občina) v okviru ustave in zakona samostojno ureja in opravlja javne zadeve lokalnega pomena, ki zadevajo prebivalce občine in naloge iz državne pristojnosti, ki so po njenem predhodnem soglasju nanjo prenesene z zakonom.

4. člen

Osebe, ki imajo na območju občine stalno prebivališče, so občani.
Občani odločajo o lokalnih javnih zadevah po organih občine, ki jih volijo na podlagi splošne in enake volilne pravice na svobodnih volitvah s tajnim glasovanjem ter v drugih organih v skladu s tem statutom.
Občani sodelujejo pri upravljanju lokalnih javnih zadev tudi na zborih občanov, z referendumom in ljudsko iniciativo.
Na osnovi odločitve organov občine se lahko v posamezne oblike odločanja vključijo tudi osebe, ki imajo v občini začasno prebivališče, in osebe, ki so lastniki zemljišč in drugih nepremičnin na območju občine.

5. člen

Občina pri uresničevanju skupnih nalog sodeluje s sosednjimi in drugimi občinami, širšimi lokalnimi skupnostmi in državo.

Občina samostojno odloča o povezovanju v širše lokalne samoupravne skupnosti na način in po postopku, predpisanem v zakonu.
Občina lahko sodeluje tudi z lokalnimi skupnostmi drugih držav ter z mednarodnimi organizacijami lokalnih skupnosti.
Občina sodeluje z drugimi občinami po načelih prostovoljnosti in solidarnosti in lahko v ta namen z njimi združuje sredstva, oblikuje skupne organe in organizacije ter službe za opravljanje skupnih zadev.

6. člen

Občina ima svoj grb, zastavo, praznik, spominske dneve in županske insignije.

Praznik Mestne občine Novo mesto je 7. april, dan, ko so bile Novemu mestu podeljene mestne pravice.

Mestna občina Novo mesto praznuje tri spominske dneve:
7. junij - v spomin na dan položitve temeljnega kamna za izgradnjo prvega narodnega doma na slovenskem ozemlju;
29. oktober - v spomin na ustanovitev Novomeške čete;
26. junij - v spomin na dan začetka osamosvojitvene vojne za samostojno Slovenijo.

Grb Mestne občine Novo mesto je grb mesta Novo mesto.

Oblika, grafična podoba grba in zastave se določi s posebnim odlokom.

Občina ima žig, ki je okrogle oblike. Žig ima v zunanjem krogu na zgornji polovici napis: Mestna občina Novo mesto, v notranjem krogu pa naziv organa občine - Občinski svet, Župan, Nadzorni odbor, Občinska uprava, Volilna komisija. V sredini žiga je grb občine. Velikost, uporabo in hrambo žiga občine določi župan s svojim aktom.

Za prispevek k razvoju občine podeljuje občina zaslužnim občanom, organizacijam in drugim občinska priznanja in nagrade, v skladu s posebnim odlokom.

II. NALOGE OBČINE

7. člen

Občina samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena (izvirne naloge), določene s tem statutom in zakoni, zlasti pa:

1. Normativno ureja lokalne zadeve javnega pomena tako, da:
- sprejema statut in druge splošne akte občine,

- sprejema proračun in zaključni račun občine,
- načrtuje prostorski razvoj ter sprejema prostorske akte,
- predpisuje davke in prispevke iz svoje pristojnosti.

2. Upravlja občinsko premoženje tako, da:
- ureja način in pogoje upravljanja z občinskim premoženjem,
- pridobiva in razpolaga z vsemi vrstami premoženja,
- sklepa pogodbe o pridobitvi in odtujitvi nepremičnin in premičnin,
- sestavlja premoženjsko bilanco, s katero izkazuje vrednost svojega premoženja.

3. Omogoča pogoje za gospodarski razvoj občine tako, da:
- spremlja in analizira gospodarske rezultate v občini,
- sprejema prostorske akte, ki omogočajo in pospešujejo razvoj gospodarstva v občini,
- oblikuje davčno politiko, ki pospešuje gospodarski razvoj,
- sodeluje z gospodarskimi subjekti in v okviru interesov in nalog občine pomaga gospodarskim subjektom pri razreševanju gospodarskih problemov,
- z javnimi sredstvi, v skladu s predpisi, pospešuje razvoj gospodarskih panog oz. gospodarskih subjektov.

4. Ustvarja pogoje za gradnjo stanovanj in skrbi za povečanje najemnega socialnega sklada stanovanj tako, da:
- v prostorskih aktih predvidi gradnjo stanovanjskih objektov,
- sprejema dolgoročni in kratkoročni stanovanjski program občine,
- spremlja in analizira stanje na stanovanjskem področju občine,
- spremlja ponudbo in povpraševanje stanovanj v občini ter se vključuje v stanovanjski trg,
- gradi stanovanja za socialno ogrožene in prenavlja objekte, ki so primerni za gradnjo stanovanj,
- v skladu s predpisi omogoča občanom najemanje kreditov za nakup, gradnjo in prenovo stanovanj,
- sodeluje z gospodarskimi družbami, zavodi in drugimi institucijami pri razreševanju stanovanjske problematike občanov.

5. Skrbi za lokalne javne službe tako, da:
- ustanavlja lokalne javne službe,
- sprejme splošne akte, ki urejajo način ustanovitve in delovanje lokalnih javnih služb,
- zagotavlja sredstva za delovanje lokalnih javnih služb,
- nadzira delovanje lokalnih javnih služb,
- gradi in vzdržuje vodovodne, energetske in druge komunalne objekte in naprave,
- zagotavlja javno službo gospodarjenja s stavbnimi zemljišči.

6. Zagotavlja in pospešuje vzgojno-izobraževalno in zdravstveno dejavnost tako, da:
- ustanovi vzgojno-izobraževalni in zdravstveni zavod in zagotavlja pogoje za njihovo delovanje,
- v skladu z zakoni, ki urejajo to področje, zagotavlja sredstva za izvajanje teh dejavnosti in v okviru finančnih možnosti omogoča izvajanje nadstandardnih programov,
- sodeluje z vzgojno-izobraževalnim zavodom in zdravstvenim zavodom,
- z različnimi ukrepi pospešuje vzgojno-izobraževalno dejavnost in zdravstveno varstvo občanov,
- ustvarja pogoje za izobraževanje odraslih, ki je pomembno za razvoj občine in za kvaliteto življenja njenih prebivalcev.

7. Pospešuje službe socialnega skrbstva, predšolskega varstva, osnovnega varstva otrok in družine, za socialno ogrožene, invalide in ostarele tako, da:
- spremlja stanje na tem področju,
- pristojnim organom in institucijam predlaga določene ukrepe na tem področju,
- sodeluje s centrom za socialno delo, javnimi zavodi in drugimi pristojnimi organi in institucijami.

8. Pospešuje raziskovalno, kulturno in društveno dejavnost ter razvoj športa in rekreacije tako, da:
- omogoča dostopnost kulturnih programov, skrbi za kulturno dediščino na svojem območju,
- zagotavlja splošnoizobraževalno knjižnično dejavnost,
- z dotacijami spodbuja te dejavnosti,
- sodeluje z društvi in jih vključuje v programe aktivnosti občine.

9. Skrbi za varstvo zraka, tal, vodnih virov, za varstvo pred hrupom, za zbiranje in odlaganje odpadkov in opravlja druge dejavnosti varstva okolja tako, da:
- izvaja naloge, ki jih določajo zakon, uredbe in drugi predpisi s področja varstva okolja,
- spremlja stanje na tem področju in v okviru svojih pristojnosti sprejema ukrepe, s katerimi zagotavlja varstvo okolja,
- sprejema splošne akte, s katerimi pospešuje in zagotavlja varstvo okolja,
- sodeluje s pristojnimi inšpekcijskimi organi in jih obvešča o ugotovljenih nepravilnostih,
- z drugimi ukrepi pospešuje varstvo okolja v občini.

10. Upravlja, gradi in vzdržuje:
- lokalne javne ceste in druge javne poti,
- površine za pešce in kolesarje,
- igrišča za šport in rekreacijo ter otroška igrišča,
- javne parkirne prostore, parke, trge in druge javne površine ter
- ureja promet v občini.

11. Skrbi za požarno varnost in varnost občanov v primeru elementarnih in drugih nesreč tako, da v skladu z merili in normativi:
- organizira reševalno pomoč v požarih,
- organizira obveščanje, alarmiranje, pomoč in reševanje za primere elementarnih in drugih nesreč,
- zagotavlja sredstva za organiziranje, opremljanje in izvajanje požarne varnosti in varstva pred naravnimi nesrečami,
- zagotavlja sredstva za odpravo posledic elementarnih in drugih naravnih nesreč,
- sodeluje z občinskim poveljstvom gasilske službe in štabom za civilno zaščito ter spremlja njihovo delo,
- opravlja druge naloge, ki pripomorejo k boljši požarni varnosti in varstvu pred elementarnimi in drugimi nesrečami.

12. Ureja javni red v občini tako, da:
- sprejema ustrezne splošne akte,
- določa prekrške in denarne kazni za prekrške, s katerimi se kršijo predpisi občine,
- ureja lokalni promet in določa prometno ureditev,
- organizira občinsko redarstvo,
- izvaja nadzorstvo nad javnimi prireditvami,
- opravlja inšpekcijsko nadzorstvo nad izvajanjem občinskih predpisov in drugih aktov, s katerimi ureja zadeve iz svoje pristojnosti, če ni z zakonom drugače določeno,
- opravlja druge naloge v okviru teh pristojnosti.

13. Naloge mestne občine
Poleg lokalnih zadev javnega pomena mestna občina na podlagi in v skladu z zakoni, ki urejajo posamezna področja, kot svoje naloge opravlja še z zakonom določene naloge iz državne pristojnosti, ki se nanašajo na razvoj mest. V tem okviru mestna občina zlasti:
- ureja javni mestni promet;
- ureja obratovalni čas gostinskih lokalov na svojem območju;
- izvaja naloge na področju geodetske službe;
- zagotavlja javno mrežo gimnazij, srednjih, poklicnih, višjih ter visokih šol na svojem območju;
- zagotavlja javno zdravstveno službo na sekundarni ravni na svojem območju.

8. člen

V okviru lokalnih zadev javnega pomena občina opravlja tudi naloge, ki se nanašajo
na:
- inšpekcijsko nadzorstvo nad izvajanjem občinskih predpisov in drugih aktov, katerimi ureja zadeve iz svoje pristojnosti,
- ugotavljanje javnega interesa v primeru razlastitve za potrebe občine,

- določanje namembnosti urbanega prostora,
- gospodarjenje s stavbnimi zemljišči in določanje pogojev za njihovo uporabo,
- evidenco občinskih zemljišč in drugega premoženja,
- zagotavljanje varstva naravnih in kulturnih spomenikov v sodelovanju s pristojnimi institucijami,
- mrliško ogledno službo in
- urejanje drugih lokalnih zadev javnega pomena.

9. člen

Občina opravlja statistične, evidenčne in analitične naloge za svoje potrebe ter za te potrebe pridobiva statistične in evidenčne podatke od pooblaščenih organov za zbiranje statističnih in evidenčnih podatkov.
Za potrebe iz prvega odstavka tega člena pridobiva občina od upravljalcev zbirk podatke o fizičnih osebah, ki imajo v občini stalno ali začasno prebivališče, in o fizičnih osebah, ki imajo v občini nepremičnine, ter podatke o pravnih osebah, ki imajo sedež in premoženje oziroma del premoženja v občini.

III. ORGANI OBČINE

1. SKUPNE DOLOČBE

10. člen

Organi občine so:
- občinski svet,
- župan in
- nadzorni odbor občine.

Občina ima volilno komisijo kot samostojni občinski organ, ki v skladu z zakonom o lokalnih volitvah in drugimi predpisi ter splošnimi akti občine skrbi za izvedbo volitev in referendumov ter varstvo zakonitosti volilnih postopkov.
Občina ima tudi svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, odbor za razpolaganje s sredstvi požarnega sklada, štab civilne zaščite, svet za varstvo najemnikov neprofitnih stanovanj ter druge organe, katerih ustanovitev in naloge določa zakon.
Volitve oziroma imenovanja organov občine oziroma članov občinskih organov se izvajajo v skladu z zakonom in tem statutom.
Člani občinskega sveta, župan in podžupani so občinski funkcionarji.

11. člen

Občina ima občinsko upravo kot občinski organ, ki v skladu z zakonom, statutom in splošnimi akti občine opravlja upravne, strokovne, pospeševalne in razvojne naloge v zvezi z zagotavljanjem javnih služb iz občinske pristojnosti, odloča o

upravnih stvareh na prvi stopnji, opravlja inšpekcijske naloge in naloge občinskega redarstva oziroma drugih služb nadzora ter strokovna, organizacijska in administrativna opravila za občinske organe.
Občinsko upravo lahko sestavljajo notranje organizacijske enote in organi občinske uprave. Organe občinske uprave ustanovi občinski svet z odlokom, s katerim določi tudi njihovo notranjo organizacijo in delovno področje.

12. člen

Če ni v zakonu ali tem statutu drugače določeno, lahko organi občine, ki delajo na sejah, sprejemajo odločitve, če je na seji navzoča večina članov organa občine. Odločitev je sprejeta, če zanjo glasuje večina navzočih članov.

13. člen

Delo organov občine je javno.
Javnost dela se zagotavlja z obveščanjem javnosti o delu občinskih organov, predvsem pa z uradnim objavljanjem splošnih aktov občine, z navzočnostjo občanov in predstavnikov sredstev javnega obveščanja na javnih sejah občinskih organov, z vpogledom v dokumentacijo in gradiva, ki so podlaga za odločanje občinskih organov.
Način zagotavljanja javnosti dela občinskih organov, razloge in postopke izključitve javnosti s sej organov občine, pravice javnosti ter zagotovitev varstva osebnih podatkov, dokumentov in gradiv, ki vsebujejo podatke, ki so v skladu z zakonom, drugim predpisom ali splošnim aktom občine oziroma druge javne ali zasebno pravne osebe zaupne narave oziroma državna, vojaška ali uradna tajnost, določajo zakon, ta statut in poslovnik občinskega sveta.
Javnosti niso dostopne seje, dokumenti in gradiva občinskega sveta in drugih organov občine ali njihovi deli, za katere organi ugotovijo, da so zaupne narave.
Nadzorni odbor sme obvestiti javnost o svojih ugotovitvah šele takrat, ko izdela končno poročilo.
Občani in njihovi pravni zastopniki imajo pravico vpogleda v dokumente, ki so podlaga za odločanje organov občine o njihovih pravicah, obveznostih in pravnih koristih, če izkažejo pravni interes.

2. OBČINSKI SVET

14. člen

Občinski svet je najvišji organ odločanja o vseh zadevah v okviru pravic in dolžnosti občine.
Občinski svet šteje 30 članov, od tega enega predstavnika romske skupnosti.
Člani občinskega sveta se volijo za štiri leta. Mandat članov občinskega sveta se začne s potekom mandata prejšnjih članov občinskega sveta ter traja do prve seje novoizvoljenega občinskega sveta.

Občinski svet se konstituira na prvi seji, na kateri je potrjenih več kot polovica mandatov članov občinskega sveta. Prvo sejo občinskega sveta skliče župan najkasneje v 20 dneh po izvolitvi.

15. člen

Volitve občinskega sveta se opravijo na podlagi splošne in enake volilne pravice z neposrednim in tajnim glasovanjem v skladu z zakonom.
Občinski svet se voli po proporcionalnem sistemu, predstavnika romske skupnosti pa po večinskem sistemu.
O oblikovanju volilnih enot za volitve občinskega sveta v skladu z zakonom odloči občinski svet z odlokom.

16. člen

Občinski svet sprejema statut občine, odloke in druge splošne akte ter poslovnik občinskega sveta.
V okviru svojih pristojnosti občinski svet predvsem:

- sprejema prostorske plane in druge plane razvoja občine,
- sprejema občinski proračun in zaključni račun,
- ustanavlja organe občinske uprave ter določi njihovo organizacijo in delovno področje,
- v sodelovanju z občinskimi sveti drugih občin ustanavlja skupne organe občinske uprave ter skupne organe za izvrševanje ustanoviteljskih pravic v javnih zavodih in javnih podjetjih,
- daje soglasje k prenosu nalog iz državne pristojnosti na občino in odloča o na občino prenesenih zadevah iz državne pristojnosti, če po zakonu o teh zadevah ne odloča drug občinski organ,
- nadzoruje delo župana, podžupana in občinske uprave glede izvajanja odločitev občinskega sveta,
- potrjuje mandate članov občinskega sveta ter ugotavlja predčasno prenehanje mandata občinskega funkcionarja,
- imenuje člane nadzornega odbora in na predlog nadzornega odbora opravi predčasno razrešitev člana nadzornega odbora,
- imenuje in razrešuje člane komisij in odborov občinskega sveta,
- odloča o pridobitvi in odtujitvi občinskega premoženja, če s statutom občine ali z odlokom za odločanje o tem ni pooblaščen župan,
- odloča o najemu posojila in dajanju poroštva,
- razpisuje referendum,
- s svojim aktom, v skladu z zakonom, določa višino plače ali dela plače občinskih funkcionarjev ter kriterije in merila za nagrade in nadomestila članom organov in delovnih teles, ki jih imenuje občinski svet,
- določa vrste lokalnih javnih služb in način izvajanja lokalnih javnih služb,
- ustanavlja javne zavode in javna podjetja ter druge pravne osebe javnega prava v skladu z zakonom,
- imenuje in razrešuje člane komisije po zakonu o nezdružljivosti opravljanja javnih funkcij s pridobitno dejavnostjo, člane sveta občine za varstvo

uporabnikov javnih dobrin ter člane drugih organov občine, ustanovljenih na podlagi zakona,
- določi organizacijo in način izvajanja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami za obdobje petih let, katerega sestavni del je tudi program varstva pred požari,
- sprejme program in letni načrt varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, sestavni del je tudi letni načrt varstva pred požari,
- določi organizacijo občinskega sveta ter način njegovega delovanja v vojni,
- sprejme odlok o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami in določi varstvo pred požari, ki se opravlja kot javna služba,
- imenuje predstavnike občine v sosvet načelnika upravne enote,
- odloča o drugih zadevah, ki jih določata zakon in ta statut.

17. člen

Člani občinskega sveta opravljajo svojo funkcijo nepoklicno.
Funkcija člana občinskega sveta ni združljiva s funkcijo župana, člana nadzornega odbora, kot tudi ne z delom v občinski upravi ter z drugimi funkcijami, za katere tako določa zakon.
Član občinskega sveta, ki je imenovan za podžupana, opravlja funkcijo člana občinskega sveta in funkcijo podžupana hkrati. Podžupan, ki v primeru predčasnega prenehanja mandata župana opravlja funkcijo župana, v tem času ne opravlja funkcije člana občinskega sveta.
Funkcija člana občinskega sveta tudi ni združljiva s funkcijo načelnika upravne enote in vodje notranje organizacijske enote v upravni enoti, na območju katere je občina, kot tudi ne z delom v državni upravi na delovnih mestih, na katerih delavci izvršujejo pooblastila v zvezi z nadzorom nad zakonitostjo oziroma nad primernostjo in strokovnostjo dela organov občine.
Člani občinskega sveta iste volilne liste imajo pravico, da ustanovijo klub svetnic/svetnikov te liste in imenujejo vodjo svetniškega kluba.
Delovanje klubov v občinskem svetu se določi s posebnim pravilnikom.

18. člen

Občinski svet predstavlja, sklicuje in vodi njegove seje župan. Župan lahko za vodenje sej občinskega sveta pooblasti podžupana ali drugega člana občinskega sveta.
Če nastopijo razlogi, zaradi katerih župan, pooblaščeni podžupan oziroma član občinskega sveta ne more voditi že sklicane seje, jo vodi drugi, najstarejši na seji prisotni podžupan, če pa tudi to ni mogoče, jo vodi najstarejši prisotni član občinskega sveta.
Župan sklicuje seje občinskega sveta v skladu z določbami tega statuta in poslovnika občinskega sveta ter glede na potrebe odločanja na občinskem svetu, mora pa jih sklicati najmanj štirikrat letno.
Župan, pooblaščeni podžupan oziroma član občinskega sveta mora sklicati sejo občinskega sveta, če to zahteva najmanj četrtina članov občinskega sveta, seja

pa mora biti v petnajstih dneh potem, ko je bila podana pisna zahteva za sklic seje. Če seja občinskega sveta ni sklicana v roku sedmih dni po prejemu pisne zahteve, jo lahko skličejo člani občinskega sveta, ki so zahtevo podali. Zahtevi za sklic seje občinskega sveta mora biti priložen dnevni red. Župan, pooblaščeni podžupan oziroma član občinskega sveta mora dati na dnevni red predlagane točke, predlagan dnevni red pa lahko dopolni še z novimi točkami.

19. člen

Strokovno in administrativno delo za potrebe občinskega sveta ter pomoč pri pripravi in vodenju sej občinskega sveta ter njegovih komisij in odborov zagotavlja občinska uprava.

20. člen

Občinski svet dela in odloča na rednih, izrednih in korespondenčnih sejah.

Dnevni red seje občinskega sveta predlaga župan.
Vsak član občinskega sveta lahko predlaga občinskemu svetu v sprejem odloke in druge akte iz njegove pristojnosti, razen proračuna in zaključnega računa proračuna in drugih aktov, za katere je v zakonu ali v statutu občine določeno, da jih sprejme občinski svet na predlog župana.
Župan mora predloge komisij in odborov občinskega sveta ter predloge članov občinskega sveta iz prejšnjega odstavka dati na dnevni red, ko so pripravljeni tako, kot je določeno v poslovniku občinskega sveta.
O sprejemu dnevnega reda odloča občinski svet na začetku seje.
Na vsaki seji občinskega sveta mora biti predvidena točka za vprašanja in odgovore na vprašanja, ki jih postavljajo člani sveta.
Za vsako sejo občinskega sveta se pošlje vabilo županu, podžupanom, članom občinskega sveta, predsedniku nadzornega odbora občine in direktorju občinske uprave. O sklicu seje občinskega sveta se obvesti javna občila.
Predsednik nadzornega odbora občine, predsedniki komisij in odborov občinskega sveta ter direktor občinske uprave občine so se dolžni udeležiti seje občinskega sveta in odgovarjati na vprašanja članov občinskega sveta, kadar se obravnavajo vprašanja iz njihove pristojnosti oziroma njihovega področja dela.

21. člen

Občinski svet veljavno sklepa, če je na seji navzoča večina njegovih članov.
Občinski svet sprejema odločitve z večino opredeljenih glasov navzočih članov, razen če zakon določa drugačno večino.
Občinski svet sprejema odločitve z javnim glasovanjem. Tajno se glasuje v primeru, ko je tako določeno z zakonom ali če tako sklene občinski svet.

Način dela in odločanja, razmerja do drugih občinskih organov ter druga vprašanja delovanja občinskega sveta se določijo s poslovnikom, ki ga sprejme občinski svet z dvotretjinsko večino navzočih članov.
Odločitve občinskega sveta izvršujeta župan in občinska uprava.
Župan in direktor občinske uprave o izvrševanju odločitev občinskega sveta poročata občinskemu svetu najmanj enkrat letno.

22. člen

Članu občinskega sveta predčasno preneha mandat:

- če izgubi volilno pravico,
- če postane trajno nezmožen za opravljanje funkcije,
- če je s pravnomočno sodbo obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od šest mesecev,
- če v enem mesecu po potrditvi mandata ne preneha opravljati dejavnosti, ki ni združljiva s funkcijo člana občinskega sveta,
- če nastopi funkcijo ali začne opravljati dejavnost, ki ni združljiva s funkcijo člana občinskega sveta,
- če odstopi.

Razlogi za prenehanje mandata člana občinskega sveta iz prve, druge in tretje alineje prvega odstavka tega člena se ugotovijo na podlagi pravnomočne sodne odločbe. Član občinskega sveta je dolžan občinski svet obvestiti o svoji odločitvi v zvezi s četrto in peto alinejo prvega odstavka tega člena. Odstop člana občinskega sveta mora biti podan v pisni obliki. Članu občinskega sveta preneha mandat z dnem, ko občinski svet na podlagi poročila komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja ugotovi, da so nastali razlogi za prenehanje mandata.
Občinski svet sprejme ugotovitveni sklep na prvi seji po nastanku razlogov iz prvega odstavka tega člena.
Za izvolitev oziroma potrditev mandata nadomestnega člana občinskega sveta se upoštevajo določbe zakona.

2.1 ODBORI IN KOMISIJE OBČINSKEGA SVETA

23. člen

Obcinski svet ima stalne ali občasne komisije in odbore kot svoja delovna telesa.
Stalna delovna telesa občinskega sveta so:

- komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja,
- komisija za statut in poslovnik,
- komisija za medobčinsko in mednarodno sodelovanje,
- komisija za priznanja in nagrade,
- komisija za vloge in pritožbe.
- odbor za družbene dejavnosti,
- odbor za okolje in prostor,

- odbor za komunalo in promet,
- odbor za lokalno samoupravo,
- odbor za davčno politiko, proračun in finance,
- odbor za gospodarstvo,
- odbor za mladino.

Organizacijo in delovno področje stalnih delovnih teles občinskega sveta določa poslovnik občinskega sveta. S sklepom o ustanovitvi občasnega delovnega telesa in imenovanju članov določi občinski svet tudi njegove naloge.

24. člen

Člane komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja imenuje občinski svet izmed svojih članov.
Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja opravlja zlasti naslednje naloge:

- občinskemu svetu predlaga kandidate za delovna telesa občinskega sveta in druge organe, ki jih imenuje občinski svet,
- občinskemu svetu ali županu daje pobude oz. predloge v zvezi s kadrovskimi vprašanji v občini,
- pripravlja predloge odločitev občinskega sveta v zvezi s plačami ter drugimi prejemki občinskih funkcionarjev ter izvršuje odločitve občinskega sveta, zakone in predpise, ki urejajo plače in druge prejemke občinskih funkcionarjev,
- obravnava druga vprašanja, ki mu jih določi občinski svet.

25. člen

Odbori in komisije štejejo 7 do 9 članov. Število članov posameznega delovnega telesa občinskega sveta in delovno področje se določi s poslovnikom občinskega sveta.
Občasna delovna telesa ustanovi občinski svet s sklepom, s katerim določi naloge delovnega telesa in število članov ter opravi imenovanje.

26. člen

Člane odborov in komisij imenuje občinski svet izmed svojih članov in največ polovico članov izmed drugih občanov. Predlog kandidatov za člane pripravi komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja.
Delo delovnega telesa občinskega sveta vodi član občinskega sveta kot predsednik.
Članstvo v komisiji ali odboru občinskega sveta ni združljivo s članstvom v nadzornem odboru občine ali z delom v občinski upravi.

27. člen

Komisije in odbori občinskega sveta v okviru svojega delovnega področja v skladu s poslovnikom občinskega sveta obravnavajo zadeve iz pristojnosti občinskega sveta in dajejo občinskemu svetu mnenja in predloge.
Komisije in odbori občinskega sveta lahko predlagajo občinskemu svetu v sprejem odloke in druge akte iz njegove pristojnosti, razen proračuna in zaključnega računa proračuna in drugih aktov, za katere je v zakonu ali v statutu občine določeno, da jih sprejme občinski svet na predlog župana.

28. člen

Občinski svet lahko razreši predsednika, posameznega člana delovnega telesa občinskega sveta ali delovno telo v celoti na predlog najmanj četrtine članov občinskega sveta. Predlog novih kandidatov za člane delovnih teles občinskega sveta pripravi komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja do prve naslednje seje občinskega sveta.

3. ŽUPAN

29. člen

Župana volijo volivci, ki imajo v občini stalno prebivališče, na neposrednih in tajnih volitvah. Volitve župana se opravijo v skladu z zakonom.
Mandatna doba župana traja štiri leta.
Potek štirih let od nastopa mandata župana je skrajni rok, v katerem mora nastopiti mandat novoizvoljeni župan. Novoizvoljeni župan nastopi mandat, ko občinski svet na svoji prvi seji po izvolitvi članov občinskega sveta na podlagi potrdila občinske volilne komisije o izvolitvi župana odloči o morebitnih pritožbah drugih kandidatov ali predstavnikov kandidatur za župana oziroma ugotovi, da takih pritožb ni bilo.
Župan opravlja funkcijo poklicno.

30. člen

Župan predstavlja in zastopa občino.
Poleg tega župan predvsem:

- predlaga občinskemu svetu v sprejem proračun občine in zaključni račun proračuna, odloke in druge akte iz pristojnosti občinskega sveta,
- izvršuje občinski proračun ter pooblašča druge osebe za izvajanje posameznih nalog izvrševanja občinskega proračuna,
- skrbi za izvajanje splošnih aktov občine in drugih odločitev občinskega sveta,
- odloča o pridobitvi in odtujitvi premičnega premoženja ter o pridobitvi nepremičnega premoženja občine,
- skrbi za objavo statuta, odlokov in drugih splošnih aktov občine,
- imenuje in razrešuje podžupane izmed članov občinskega sveta,

- predlaga ustanovitev organov občinske uprave, določitev njihovega delovnega področja in notranje organizacije, določi sistemizacijo delovnih mest v občinski upravi, odloča o imenovanju oziroma sklenitvi delovnega razmerja zaposlenih v občinski upravi ter pooblašča direktorja občinske uprave za te naloge,
- imenuje in razrešuje direktorja občinske uprave, predstojnike organov občinske uprave in organov skupne občinske uprave,
- usmerja in nadzoruje delo občinske uprave in organov skupne občinske uprave,
- opravlja druge zadeve, ki jih določa ta statut in zakon.

Župan v skladu z zakonom odloča tudi o na občino prenesenih zadevah iz državne pristojnosti.

31. člen

Župan lahko zadrži objavo splošnega akta občine, če meni, da je neustaven ali nezakonit in predlaga občinskemu svetu, da o njem ponovno odloči na prvi naslednji seji, pri čemer mora navesti razloge za zadržanje.
Če občinski svet vztraja pri svoji odločitvi, se splošni akt objavi, župan pa lahko vloži pri ustavnem sodišču zahtevo za oceno njegove skladnosti z ustavo in zakonom.
Župan zadrži izvajanje odločitve občinskega sveta, če meni, da je nezakonita ali je v nasprotju s statutom ali drugim splošnim aktom občine in predlaga občinskemu svetu, da o njej ponovno odloči na prvi naslednji seji, pri čemer mora navesti razloge za zadržanje.
Ob zadržanju izvajanja odločitve občinskega sveta župan opozori pristojno ministrstvo na nezakonitost take odločitve. Če občinski svet ponovno sprejme enako odločitev, lahko župan začne postopek pri upravnem sodišču.
Če se odločitev občinskega sveta nanaša na zadevo, ki je z zakonom prenesena v opravljanje občini, župan opozori pristojno ministrstvo na nezakonitost oziroma neprimernost take odločitve.

32. člen

Župan opravlja z zakonom predpisane naloge na področju zaščite in reševanja, predvsem pa:
- skrbi za izvajanje priprav za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami in uresničevanje zaščitnih ukrepov ter za odpravljanje posledic naravnih in drugih nesreč,
- imenuje poveljnike in štabe civilne zaščite občine ter poverjenike za civilno zaščito,
- sprejme načrt zaščite in reševanja,
- vodi zaščito, reševanje in pomoč,
- določi organizacije, ki opravljajo javno službo oziroma naloge zaščite, reševanja in pomoči in organizacije, ki morajo izdelati načrte zaščite in reševanja,

- ugotavlja in razglaša stopnjo požarne ogroženosti v naravnem okolju na območju občine,
- sprejema akte in ukrepe v vojnem stanju, če se občinski svet ne more sestati,
- v primeru nastale nevarnosti odredi evakuacijo ogroženih in prizadetih prebivalcev,
- predlaga pristojnemu organu razporeditev državljanov na delovno dolžnost, dolžnost v civilni zaščiti ter materialno dolžnost.

33. člen

V primeru razmer, v katerih bi bilo lahko v večjem obsegu ogroženo življenje in premoženje občanov, pa se občinski svet ne more pravočasno sestati, lahko župan sprejme začasne nujne ukrepe. Te mora predložiti v potrditev občinskemu svetu takoj, ko se ta lahko sestane.

34. člen

Za pomoč pri opravljanju nalog župana ima občina enega ali več podžupanov.
S sklepom o imenovanju podžupanov župan določi podžupana, ki bo v primeru predčasnega prenehanja mandata župana opravljal funkcijo župana v času od sprejema sklepa o predčasnem prenehanju mandata in razpisa nadomestnih volitev do izvolitve novega župana. Podžupan, ki opravlja funkcijo župana, nima pravice glasovati za odločitve občinskega sveta.
Podžupani pomagajo županu pri njegovem delu ter opravljajo posamezne naloge iz pristojnosti župana, za katere jih župan pooblasti.
Podžupan, ki ga določi župan, če ga ne določi, pa najstarejši podžupan, nadomešča župana v primeru njegove odsotnosti ali zadržanosti. V času nadomeščanja opravlja podžupan tekoče naloge iz pristojnosti župana in tiste naloge, za katere ga župan pooblasti.
V soglasju z županom se lahko tudi podžupani odločijo, da bodo funkcijo opravljali poklicno. O poklicnem opravljanju funkcije podžupana odloči župan.

35. člen

Kadar nastopijo razlogi, da tako župan kot tudi noben izmed podžupanov ne more opravljati svoje funkcije, nadomešča župana član občinskega sveta, ki ga določi župan, če ga ne določi, pa najstarejši član občinskega sveta.
V času nadomeščanja opravlja član občinskega sveta tekoče naloge iz pristojnosti župana.

36. člen

Če je tako določeno v zakonu ali drugem predpisu, lahko tudi župan imenuje komisije in druge strokovne organe občine.
Župan lahko ustanovi komisije in druga delovna telesa kot strokovna in posvetovalna telesa za proučevanje posameznih zadev iz svoje pristojnosti.

37. člen

Županu in podžupanom preneha mandat:
- če izgubi volilno pravico,
- če postane trajno nezmožen za opravljanje funkcije,
- če je s pravnomočno sodbo obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo kot šest mesecev,
- če nastopi funkcijo ali začne opravljati dejavnost, ki ni združljiva s funkcijo župana ali podžupana,
- če odstopi.

Mandat jim preneha z dnem razrešitve.
Razlogi za prenehanje mandata iz prve, druge in tretje alineje prvega odstavka tega člena se ugotovijo na podlagi pravnomočne sodne odločbe. Župan je dolžan občinski svet obvestiti o svoji odločitvi v zvezi s četrto in peto alinejo prvega odstavka tega člena. O odločitvi o odstopni izjavi župana odloča občinski svet.
Županu preneha mandat z dnem, ko občinski svet na podlagi pismene izjave ugotovi, da so nastali razlogi za prenehanje mandata.
Občinski svet sprejme ugotovitveni sklep na seji, na kateri je dana pismena izjava ali najkasneje na prvi seji po nastanku razlogov iz prvega odstavka tega člena.
Ugotovitveni sklep posreduje občinski svet predsedniku občinske volilne komisije.
Če županu preneha mandat več kot šest mesecev pred potekom mandatne dobe, razpiše občinska volilna komisija nadomestne volitve.
Podžupanu s prenehanjem mandata zaradi razlogov iz prve do vključno četrte alineje prvega odstavka tega člena preneha tudi mandat člana občinskega sveta.
Odstop se šteje za razrešitev, če podžupan ne izjavi, da odstopa tudi kot član občinskega sveta. Za izvolitev oziroma potrditev mandata nadomestnega člana občinskega sveta se upoštevajo določbe zakona.

4. NADZORNI ODBOR

38. člen

Nadzorni odbor občine je najvišji organ nadzora javne porabe v občini.
Nadzorni odbor ima v skladu z zakonom naslednje pristojnosti:
- opravlja nadzor nad razpolaganjem s premoženjem občine,
- nadzoruje namenskost in smotrnost porabe sredstev občinskega proračuna,
- nadzoruje finančno poslovanje uporabnikov proračunskih sredstev.

Nadzorni odbor v okviru svojih pristojnosti ugotavlja zakonitost in pravilnost poslovanja občinskih organov, občinske uprave, svetov krajevnih skupnosti, javnih zavodov, javnih podjetij in občinskih skladov ter drugih porabnikov sredstev občinskega proračuna in pooblaščenih oseb z občinskimi javnimi sredstvi in občinskim premoženjem ter ocenjuje učinkovitost in gospodarnost porabe občinskih javnih sredstev.

39. člen

Nadzorni odbor ima 7 članov. Člane in predsednika nadzornega odbora imenuje občinski svet izmed občanov najkasneje v 45 dneh po svoji prvi seji. Člani nadzornega odbora morajo imeti najmanj VI. stopnjo strokovne izobrazbe, predsednik pa VII. stopnjo in izkušnje s finančno-računovodskega ali pravnega področja. Kandidate za člane nadzornega odbora občine predlaga občinskemu svetu komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja.
Člani nadzornega odbora ne morejo biti člani občinskega sveta, župan, podžupan, člani svetov krajevnih skupnosti, direktor občinske uprave, delavci občinske uprave ter člani poslovodstev javnih zavodov, javnih podjetij in občinskih skladov ter drugih organizacij, ki so uporabniki proračunskih sredstev.
Članstvo v nadzornem odboru preneha z dnem razrešitve oziroma z dnem poteka mandata članom občinskega sveta, ki je nadzorni odbor imenoval. Za predčasno razrešitev člana nadzornega odbora se primerno uporabljajo razlogi za predčasno prenehanje mandata člana občinskega sveta. Razrešitev opravi občinski svet na predlog nadzornega odbora.

40. člen

Nadzorni odbor se konstituira, če je na prvi seji navzočih večina članov.
Predsednik predstavlja nadzorni odbor, sklicuje in vodi njegove seje.
Nadzorni odbor sprejema svoja poročila, priporočila in predloge na seji, na kateri je navzočih večina članov z večino glasov navzočih članov.

41. člen

Nadzorni odbor sprejme letni program nadzora, ki obvezno vsebuje letni nadzor zaključnega računa proračuna, zaključnih računov finančnih načrtov krajevnih skupnosti, javnih zavodov in javnih podjetij ter občinskih skladov, predloga proračuna in finančnih načrtov krajevnih skupnosti, javnih zavodov, javnih podjetij in občinskih skladov ter vsaj polletni nadzor razpolaganja z občinskim nepremičnim in premičnim premoženjem. V program lahko nadzorni odbor vključi tudi druge nadzore. S programom seznani nadzorni odbor občinski svet in župana.
Poleg zadev iz letnega programa dela mora nadzorni odbor obvezno obravnavati zadeve, ki jih s sklepom predlaga občinski svet ali župan.

42. člen

Ugotovitve, ocene in mnenja ter predloge poročil nadzornega odbora pripravi član nadzornega odbora, ki ga je na predlog predsednika za posamezno zadevo v skladu z letnim programom nadzora, s sklepom o izvedbi nadzora zadolžil nadzorni odbor. Sklep o izvedbi nadzora mora vsebovati opredelitev vsebine nadzora, časa in kraja nadzora in navedbo nadzorovane osebe (organ ali organizacija z odgovornimi osebami).

V postopku nadzora so odgovorni in nadzorovane osebe dolžni članu nadzornega odbora, ki opravlja nadzor, predložiti vso potrebno dokumentacijo, sodelovati v postopku nadzora, odgovoriti na ugotovitve in dajati pojasnila. Član nadzornega odbora, ki opravlja nadzor, ima pravico zahtevati vse podatke, ki so mu potrebni za izvedbo naloge, ki mu je zaupana. Občinski organi so zahtevane podatke dolžni dati.
Po opravljenem pregledu pripravi član nadzornega odbora predlog poročila, katerega obvezne sestavine določi minister, pristojen za finance, v soglasju z ministrom, pristojnim za lokalno samoupravo. Predlog poročila sprejme nadzorni odbor in ga pošlje nadzorovani osebi, ki ima pravico v roku petnajst dni od prejema predloga poročila vložiti pri nadzornem odboru ugovor. Nadzorni odbor mora o ugovoru odločiti v petnajstih dneh. Dokončno poročilo pošlje nadzorni odbor nadzorovani osebi, občinskemu svetu in županu, po potrebi pa tudi računskemu sodišču.
Če je nadzorni odbor ugotovil hujšo kršitev predpisov ali nepravilnosti pri poslovanju občine, ki so opredeljene v poslovniku nadzornega odbora, mora o teh kršitvah v petnajstih dneh od dokončnosti poročila obvestiti pristojno ministrstvo in računsko sodišče.
V primeru, da nadzorni odbor ugotovi, da obstaja utemeljen sum, da je nadzorovana oseba ali odgovorna oseba storila prekršek ali kaznivo dejanje, je dolžan svoje ugotovitve posredovati pristojnemu organu pregona.
Nadzorovane osebe so dolžne spoštovati mnenja, priporočila in predloge nadzornega odbora. Občinski svet, župan in organi porabnikov občinskih proračunskih sredstev so dolžni obravnavati dokončna poročila nadzornega odbora in v skladu s svojimi pristojnostmi upoštevati priporočila in predloge nadzornega odbora.

43. člen

Predsednik nadzornega odbora izloči člana nadzornega odbora iz posamezne zadeve v primeru, če so podane okoliščine, ki vzbujajo dvom o njegovi nepristranosti.
Izločitev člana nadzornega odbora v posamezni zadevi lahko zahteva tudi nadzorovana oseba. Zahtevo za izločitev mora vložiti pri nadzornem odboru. V zahtevi je potrebno navesti okoliščine, na katere opira svojo zahtevo za izločitev.
O izločitvi odloči predsednik nadzornega odbora.
O izločitvi predsednika nadzornega odbora odloči nadzorni odbor.

44. člen

Delo nadzornega odbora je javno. Nadzorni odbor o svojih ugotovitvah obvesti javnost, ko je njegovo poročilo dokončno. Ob obveščanju javnosti mora spoštovati pravice strank.
Pri opravljanju svojega dela so člani nadzornega odbora dolžni varovati državne, uradne in poslovne skrivnosti nadzorovanih, ki so tako opredeljene z zakonom, drugim predpisom ali z akti občinskega sveta in organizacij uporabnikov

proračunskih sredstev ter spoštovati dostojanstvo, dobro ime in osebnostno integriteto fizičnih in pravnih oseb.

45. člen

Strokovno in administrativno pomoč za delo nadzornega odbora zagotavljata župan in občinska uprava.
Posamezne posebne strokovne naloge nadzora lahko opravi izvedenec, ki ga na predlog nadzornega odbora imenuje občinski svet. Pogodbo z izvedencem sklene župan.
Sredstva za delo nadzornega odbora se zagotavljajo v občinskem proračunu na podlagi izdelanega letnega programa nadzora.

46. člen

Podrobnejšo organizacijo svojega dela uredi nadzorni odbor s poslovnikom.

5. OBČINSKA UPRAVA

47. člen

Notranjo organizacijo in delovno področje občinske uprave določi občinski svet na predlog župana z odlokom.
Sistemizacijo delovnih mest v občinski upravi določi župan.

48. člen

Občinski svet lahko na predlog župana odloči, da z drugo občino ali z drugimi občinami ustanovijo enega ali več organov skupne občinske uprave.
Organizacija in delo organa skupne občinske uprave se določi s splošnim aktom o ustanovitvi (z odlokom), ki ga na skupen predlog županov sprejmejo občinski sveti občin.

49. člen

Organi občine odločajo o pravicah in dolžnostih posameznikov in pravnih oseb ter o njihovih pravnih koristih v upravnih stvareh v upravnem postopku.
Občina odloča s posamičnimi akti o upravnih stvareh iz lastne pristojnosti in iz prenesene državne pristojnosti.
O upravnih stvareh iz občinske pristojnosti odloča na prvi stopnji občinska uprava, na drugi stopnji župan, če ni za posamezne primere z zakonom drugače določeno.
O pritožbah zoper odločbe organa skupne občinske uprave odloča župan občine, v katere krajevno pristojnost zadeva spada, če zakon ne določa drugače.

50. člen

Posamične upravne akte iz lastne in prenesene državne pristojnosti na I. stopnji izdaja direktor občinske uprave.

51. člen

Župan mora skrbeti, da se v občinski upravi pravilno izvaja Zakon o splošnem upravnem postopku, zlasti pa, da se upravne zadeve rešujejo v predpisanih rokih, in skrbeti za strokovno izpopolnjevanje zaposlenih, ki odločajo v upravnih stvareh.

52. člen

Pooblastilo za odločanje v upravnih zadevah in pooblastilo za vodenje posameznih dejanj v postopku pred izdajo odločbe na prvi in drugi stopnji lahko da župan zaposlenemu z ustrezno izobrazbo, določeno z zakonom in drugimi predpisi ter z opravljenim strokovnim izpitom iz upravnega postopka.

53. člen

O pritožbah zoper posamične akte iz izvirne pristojnosti občinske uprave odloča župan. Zoper odločitev župana je dopusten upravni spor.
O pritožbah zoper posamične akte, ki jih v zadevah iz državne pristojnosti na prvi stopnji izdaja občinska uprava, odloča državni organ, določen z zakonom.

54. člen

O izločitvi predstojnika organa občinske uprave ali zaposlenega v občinski upravi odloča direktor občinske uprave, ki v primeru izločitve predstojnika občinske uprave o stvari tudi odloči, če je predstojnik pooblaščen za odločanje v upravnih stvareh.
O izločitvi direktorja občinske uprave ali župana odloča občinski svet, ki v primeru izločitve o stvari tudi odloči.

6. OBČINSKO PRAVOBRANILSTVO

55. člen

Občina ima lahko občinsko pravobranilstvo, ki pred sodišči in drugimi državnimi organi zastopa občino, občinske organe in ožje dele občine.

Po pooblastilu lahko občinsko pravobranilstvo zastopa tudi druge pravne osebe, ki so jih ustanovile občine.

Občinsko pravobranilstvo se ustanovi z odlokom, v katerem občinski svet določi njegovo delovno področje oziroma pooblastila. Za občinsko pravobranilstvo se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja državno pravobranilstvo.
Občina lahko skupaj s še eno ali več občinami ustanovi skupni organ občinskega pravobranilstva.

7. DRUGI ORGANI OBČINE

56. člen

Organizacijo, delovno področje ter sestavo organov, ki jih mora občina imeti v skladu s posebnimi zakoni, ki urejajo naloge občine na posameznih področjih javne uprave, določi župan oziroma občinski svet na podlagi zakona s sklepom o ustanovitvi in imenovanju članov posameznega organa.

57. člen

Občina ima poveljnika in štab civilne zaščite občine, ki izvajata operativno strokovno vodenje civilne zaščite in drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč, v skladu s sprejetimi načrti.
Poveljnik in poverjeniki za civilno zaščito so za svoje delo odgovorni županu.

IV. OŽJI DELI OBČINE

58. člen

Občina je razdeljena na naslednje krajevne skupnosti s pripadajočimi naselji, ulicami oziroma hišnimi številkami:

- **Krajevno skupnost Birčna vas**: Birčna vas, Dolenje Lakovnice, Gorenje Lakovnice,Gorenje Mraševo, Jama, Mali Podljuben, Petane, Rajnovšče, Rakovnik pri Birčni vasi, Stranska vas, Veliki Podljuben, naselje Uršna sela z ulico Stari Ljuben s hišnimi št. 4, 9, 11, Vrh pri Ljubnu;

- **Krajevno skupnost Bršljin**, ki obsega naselje Novo mesto z ulicami: Bršljin, Cegelnica, Cesta brigad, Foersterjeva ulica, Kettejev drevored s hišnimi št. 19, 32, 33, Klemenčičeva ulica, Kočevarjeva ulica, Kolodvorska ulica, Lastovče, Livada, Ljubljanska cesta s hišnimi št. 3, 5, 7, 9, 10,11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 7, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 48, 50, 52, 54, 56, Medičeva ulica, Povhova ulica, Straška cesta, Ulica Danila Bučarja, Ulica stare pravde, V Brezov log, Vandotova ulica, Vavpotičeva ulica, Zwittrova ulica, Žlebej;

- **Krajevno skupnost Brusnice**: Brezje, Dolenji Suhadol, Gorenji Suhadol, Gumberk, Križe s hišnimi št. 219, 231, 233, 237, 239, Leskovec, Male Brusnice, Ratež, Sela pri Ratežu, Velike Brusnice;

- **Krajevno skupnost Bučna vas**: Daljni Vrh, Dolenje Kamenje, Gorenje Kamence, Gorenje Kamenje, Hudo in Novo mesto z ulicami: Brezje, Brinje, Dolenje Kamence, Ljubljanska cesta s hišnimi št. 49, 51, 53, 55, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 89, 90, 91, 92, 94, 96, 98, 101, 102, 104, 106, 108, 110, 111, 112, 113, 114, 116, 117, 118, 119, 120, Markljeva ulica, Mirnopeška cesta, Muhaber, Potočna vas, Tržiška ulica, Turkova ulica, Velika Bučna vas, Vodnikova ulica, Zobčeva ulica, Župnca;

- **Krajevno skupnost Center**, ki obsega naselje Novo mesto z ulicami: Breg, Cvelbarjeva ulica, Čitalniška ulica, Dalmatinova ulica, Defranceschijeva ulica, Detelova ulica, Dilančeva ulica, Florjanov trg, Frančiškanski trg, Germova ulica, Glavni trg, Hladnikova ulica, Jenkova ulica, Jerebova ulica, K sodišču, Kapiteljska ulica, Kastelčeva ulica, Kosova ulica, Kratka ulica, Linhartova ulica, Ljubljanska cesta s hišno št. 1, Mej vrti, Muzejska ulica, Na Loko, Na žago, Novi trg, Prešernov trg, Pugljeva ulica, Rozmanova ulica, Seidlova cesta s hišnimi št. 4, 6, 8, 10, 12, 14, Sokolska ulica, Streliška ulica, Strma pot, Strojarska pot, Šolska ulica, Trubarjeva ulica, Ulica talcev, Vrhovčeva ulica, Župančičevo sprehajališče;

- **Krajevno skupnost Dolž**: Dolž, Iglenik, Sela pri Zajčjem Vrhu, Vrhe, Zajčji Vrh pri Stopičah;

- **Krajevno skupnost Drska**, ki obsega naselje Novo mesto z ulicami: Brod, Cesarjeva ulica, Drska, Irča vas, Kandijska cesta s hišnimi št. 1, 2, 3, 4, 6, 8, 10, Lebanova ulica, Šalijeva ulica, Šegova ulica, razen hišnih št. 112, 114, 115, 116, 117, 120, 121, Šmihelska cesta, Topliška cesta, Ulica Mirana Jarca, Ulica Slavka Gruma, Volčičeva ulica, Westrova ulica in naselje Srebrniče;

- **Krajevno skupnost Gabrje**: Gabrje, Jugorje;

- **Krajevno skupnost Gotna vas**, ki obsega naselje Novo mesto z ulicami: Belokranjska cesta, razen hišne št. 4, Gotna vas, Jedinščica, Ob potoku, Ulica Ivana Roba;

- **Krajevno skupnost Kandija-Grm**, ki obsega naselje Novo mesto z ulicami: Adamičeva ulica, Belokranjska cesta hišna št. 4, Gubčeva ulica, Kandijska cesta s hišnimi št. 5, 7, 9, 11, 12, 13, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, Mušičeva ulica, Nad mlini, Paderšičeva ulica, Resslova ulica, Skalickega ulica, Smrečnikova ulica, Školova ulica, Trdinova ulica, Valantičevo;

- **Krajevno skupnost Karteljevo**, ki obsega naselji Dolenje Karteljevo in Gorenje Karteljevo.

- **Krajevno skupnost Ločna-Mačkovec**, ki obsega naselje Novo mesto z ulicami: Gregoričeva ulica, Ločna, Mačkovec, Mlinarska pot, Pod Trško goro, Seidlova cesta s hišnimi št. 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 74, 76, Stražna, Šmarješka cesta;

- **Krajevno skupnost Mali Slatnik**: Križe, razen hišnih št. 219, 231, 233, 237, 239, Mala Cikava, Mali Slatnik, Petelinjek, Potov Vrh, Smolenja vas, Veliki Slatnik in Novo mesto z ulicami: Cerovci, Krka, Podbevškova ulica, Savinškova ulica, Šentjernejska cesta s hišnimi št. od 41 do 53 - samo lihe številke, Velika Cikava;

- **Krajevno skupnost Majde Šilc**, ki obsega naselje Novo mesto z ulicami: Jurčičeva ulica, Jakčeva ulica, Kandijska cesta s hišnimi št. 15, 17, 19, 21, 23, 23a, 23b, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43, 45, 47, 49, 51, 53, 55, 57, 59, 61, Levstikova ulica, Maistrova ulica, Ragovo, Ragovska ulica, Slančeva ulica, Stritarjeva ulica, Tavčarjeva ulica, Ulica Ilke Vaštetove, Ulica Marjana Kozine, Ulica Milana Majcna, V Ragov log;

- **Krajevno skupnost Mestne njive**, ki obsega naselje Novo mesto z ulicami: Cankarjeva ulica, Kettejev drevored s hišnimi št. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 12, Koštialova ulica, Lamutova ulica, Ljubljanska cesta s hišnimi št. 4, 6, 8, Mestne njive, Prisojna pot, Seidlova cesta s hišnimi št. 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27;

- **Krajevno skupnost Otočec**: Črešnjice, Dobovo, Dolenja vas, Dolenje Grčevje, Golušnik, Gorenje Grčevje, Gorenje Kronovo, Herinja vas, Jelše pri Otočcu, Koti, Lešnica, Lutrško selo, Otočec, Paha, Sela pri Štravberku, Sevno, Srednje Grčevje, Štravberk, Trška Gora, Vrh pri Pahi, Zagrad pri Otočcu, Ždinja vas, Žihovo selo;

- **Krajevno skupnost Podgrad**: Jurna vas, Konec, Koroška vas, Laze s hišnimi št. 17, 21 in 25, Mali Cerovec, Mihovec, Podgrad, Pristava, Veliki Cerovec, Vinja vas;

- **Krajevno skupnost Prečna**: Češča vas, Kuzarjev Kal, Novo mesto z ulico: Groblje, Prečna, Suhor;

- **Krajevna skupnost Regrča vas**, ki obsega naselje Novo mesto z ulicami: Finžgarjeva ulica, K Roku, razen hišnih št. 10 in 12, Ob Težki vodi hišne št. od 18 do 92, Regrča vas, Vidmarjeva ulica;

- **Krajevno skupnost Stopiče**: Brezovica pri Stopičah, Črmošnjice pri Stopičah, Dolnja Težka Voda, Gornja Težka Voda, Hrib pri Orehku, Hrušica, Mali Orehek, Pangrč Grm, Plemberk, Stopiče, Šentjošt, Veliki Orehek, Verdun;

- **Krajevno skupnost Šmihel**, ki obsega naselje Novo mesto z ulicami: Aškerčeva ulica, Bajčeva ulica, K Roku s hišnimi št. 10 in 12, Košenice, Krajčeva ulica, Krallova ulica, Nahtigalova ulica, Ob Težki vodi s hišnimi št. od 1 do 17, Smrečnikova ulica s hišnimi št. 40, 55, 57, 58, 59, 60, 61, 63, Šegova ulica s hišnimi št. 112, 114, 115, 116, 117, 120, 121, Škrabčeva ulica, Šmihel, Šukljetova ulica, Vorančeva ulica ter naselji Boričevo in Škrjanče pri Novem mestu;

- **Krajevno skupnost Uršna sela**: Laze, razen hišnih št. 17, 21 in 25, Travni Dol, Uršna sela, razen ulice Stari Ljuben s hišnimi št. 4, 9, 11;

- **Krajevna skupnost Žabja vas**, ki obsega naselje Novo mesto z ulicami: Avšičeva ulica, Drgančevje, Drejčetova pot, Kandijska cesta s hišnimi št. 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 77 in 85, Knafelčeva ulica s hišnima št. 25 in 27, Lobetova ulica, Na Lazu, Na Tratah, Pot na Gorjance, Šentjernejska cesta s hišnimi št. 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 22, 24, Žabja vas.

59. člen

Pobudo za ustanovitev nove krajevne skupnosti, njeno ukinitev ali spremembo njenega območja lahko da zbor občanov ožjega dela občine ali 10 odstotkov volivcev s tega območja po postopku in na način, ki je določen s tem statutom za ljudsko iniciativo.
Krajevne skupnosti ustanovi, ukine ali spremeni njihovo območje občinski svet s statutom po poprej ugotovljeni volji prebivalcev o imenu in območju skupnosti. Volja prebivalcev se ugotovi na zborih občanov, ki jih skliče župan za območje, na katerem naj bi se ustanovila skupnost.

Občinski svet lahko po pridobitvi mnenja občanov s spremembo statuta ukine krajevno skupnost ali spremeni njeno območje. Sprememba statuta, s katero se ukine krajevna skupnost oziroma spremeni njeno območje, lahko začne veljati šele po izteku mandata sveta krajevne skupnosti.

60. člen

Pred ustanovitvijo krajevnih skupnosti ali pred spremembo njihovih območij mora občinski svet na zborih krajanov ali na referendumu ugotoviti interes prebivalcev posameznih območij v občini glede imena in območja krajevne skupnosti, kjer naj bi bile ustanovljene krajevne skupnosti.

61. člen

Pristojnosti krajevne skupnosti so:
- upravlja in razpolaga s svojim premoženjem in sredstvi,
- sprejema program razvoja,
- upravlja in vzdržuje lastne komunalne objekte,
- upravlja in vzdržuje pokopališča v upravljanju krajevnih skupnosti,
- vzdržuje ceste in druge javne površine, ki so v upravljanju krajevne skupnosti,
- daje mnenja in predloge k prostorskim planom in prostorsko izvedbenim aktom,
- skrbi za požarno varnost in organizira reševalno pomoč,
- skrbi za kvaliteto življenja krajanov,
- opravlja druge naloge v okviru pristojnosti krajevne skupnosti.

62. člen

Krajevne skupnosti sodelujejo pri opravljanju javnih zadev v občini, in sicer:
- dajejo predloge in sodelujejo pri pripravi razvojnih programov občine na področju javne infrastrukture na svojem območju ter sodelujejo pri izvajanju komunalnih investicij in investicij v javno razsvetljavo na njihovem območju in sodelujejo pri nadzoru nad opravljenimi deli;
- sodelujejo pri pripravi programov oskrbe s pitno vodo in zaščiti virov pitne vode, sodelujejo pri pridobivanju soglasij lastnikov zemljišč za dela s področja gospodarskih javnih služb;
- dajejo predloge za sanacijo divjih odlagališč komunalnih odpadkov in sodelujejo pri njihovi sanaciji;
- dajejo predloge za ureditev in olepševanje kraja (ocvetličenja, ureditev in vzdrževanje sprehajalnih poti ipd.) in pri tem sodelujejo;
- dajejo pobude za dodatno prometno ureditev (prometna signalizacija, ureditev dovozov in izvozov, omejevanje hitrosti ipd.);
- predlagajo programe javnih del;
- sodelujejo in dajejo mnenja pri javnih razgrnitvah prostorskih, planskih in izvedbenih aktov, ki obravnavajo območje njihove skupnosti;
- oblikujejo pobude za spremembo prostorskih, planskih in izvedbenih aktov ter jih posredujejo pristojnemu organu občine;
- dajejo mnenja glede spremembe namembnosti kmetijskega prostora v druge namene, predvidenih gradenj večjih proizvodnih in drugih objektov v skupnosti, za posege v kmetijski prostor (agromelioracije, komasacije), pri katerih bi prišlo do spremembe režima vodnih virov;
- seznanjajo pristojni organ občine s problemi in potrebami prebivalcev skupnosti na področju urejanja prostora in varstva okolja;
- sodelujejo pri organizaciji kulturnih, športnih in drugih prireditev;
- spremljajo nevarnosti na svojem območju in o tem obveščajo štab za civilno zaščito ter po potrebi prebivalstvo in sodelujejo pri ostalih nalogah s področja zaščite in reševanja;
- dajejo soglasja k odločitvam o razpolaganju in upravljanju s premoženjem občine, ki je skupnostim dano na uporabo za opravljanje njihovih nalog.

63. člen

Krajevne skupnosti so pravne osebe javnega prava.
Organ krajevne skupnosti je svet. Izvolijo ga volilni upravičenci s stalnim prebivališčem na območju krajevne skupnosti.

Krajevna skupnost ima svoj statut, v katerem med drugim določi:
- število članov sveta,
- število volilnih enot v skladu z zakonodajo.

Statut krajevne skupnosti začne veljati, ko da nanj soglasje občinski svet.

Krajevne skupnosti odgovarjajo za svoje obveznosti z vsem svojim premoženjem. Občina odgovarja za obveznosti krajevne skupnosti subsidiarno.

Krajevna skupnost se ne sme zadolževati.

64. člen

Delovanje krajevne skupnosti se financira iz občinskega proračuna, s prostovoljnimi prispevki fizičnih in pravnih oseb, s plačili za storitve, s samoprispevkom in s prihodki od premoženja krajevne skupnosti.

Prihodki in odhodki krajevne skupnosti se zajamejo v njenem finančnem načrtu, ki je sestavni del občinskega proračuna.

65. člen

Krajevna skupnost nastopa v pravnem prometu v svojem imenu in za svoj račun.

Krajevna skupnost ne more sklepati delovnega razmerja brez soglasja občinskega sveta.

Pravni posli, ki jih sklene krajevna skupnost brez predhodnega soglasja župana, so nični. Odlok o proračunu pa lahko določi, kateri posli in v kolikšni vrednosti so veljavni tudi brez soglasja.

66. člen

Organ krajevne skupnosti je svet, ki ga izvolijo krajani s stalnim prebivališčem na območju krajevne skupnosti. Način izvolitve članov sveta določa zakon.
Volitve v svet krajevne skupnosti razpiše župan.

Mandat članov sveta krajevne skupnosti se začne in konča istočasno kot mandat članov občinskega sveta.
Določbe zakona in tega statuta, ki urejajo predčasno prenehanje mandata članu občinskega sveta, se smiselno uporabljajo tudi za prenehanje mandata člana sveta krajevne skupnosti.

Določbe zakona in tega statuta, ki urejajo predčasno prenehanje mandata članu občinskega sveta, se smiselno uporabljajo tudi za prenehanje mandata člana sveta krajevne skupnosti.
Funkcija člana sveta je častna.

67. člen

Prvo sejo sveta krajevne skupnosti skliče župan najkasneje dvajset dni po izvolitvi članov sveta krajevne skupnosti. Svet je konstituiran, ko so potrjeni mandati več kot polovici njegovih članov. Svet krajevne skupnosti ima predsednika, ki ga izmed sebe izvolijo člani sveta.
Predsednik sveta krajevne skupnosti predstavlja skupnost, sklicuje in vodi seje sveta ter predstavlja svet krajevne skupnosti.
Župan ima pravico biti navzoč na seji sveta krajevne skupnosti in razpravljati, vendar pa nima pravice glasovati.

68. člen

Svet krajevne skupnosti izvršuje naloge krajevne skupnosti, ki so v skladu s tem statutom.

Svet tudi:
- obravnava vprašanja iz občinske pristojnosti, ki se nanašajo na območje krajevne skupnosti in njeno prebivalstvo ter oblikuje svoja stališča in mnenja,
- daje pobude in predloge za sprejem odlokov in drugih splošnih aktov občine,
- sprejema odločitve o uporabi sredstev skupnosti in razpolaganju ter gospodarjenju s premoženjem skupnosti.

Stališča, mnenja, pobude in predlogi sveta krajevne skupnosti niso pogoj za izvrševanje nalog občine, za katere so pristojni občinski svet, župan ali občinska uprava in jih ne zavezujejo, razen če ni s tem statutom ali odlokom drugače določeno.
Svet krajevne skupnosti lahko za obravnavo posameznih vprašanj sklicuje zbore krajanov krajevne skupnosti. Za sklic in izvedbo zbora krajanov se smiselno uporabljajo določbe tega statuta, s katerimi je urejen zbor občanov.

69. člen

Zaradi obravnave določenih skupnih vprašanj in nalog ter za obravnavo zadev iz občinske pristojnosti lahko župan oblikuje svet predsednikov svetov krajevnih skupnosti kot svoj posvetovalni organ.
Zaradi skupnih interesov in realizacijo skupnih nalog se lahko posamezne krajevne skupnosti pogodbeno povezujejo. Naloge, ki jih bodo skupno izvajale, določijo s pogodbo o sodelovanju.

70. člen

Za delovanje in opravljanje nalog krajevnih skupnosti se zagotovijo sredstva v proračunu občine.

Za uresničevanje posebnih skupnih potreb in interesov prebivalcev krajevnih skupnosti lahko občina pridobiva sredstva iz prostovoljnih prispevkov njihovih prebivalcev, podjetij, zavodov in drugih organizacij ter samoprispevkov. Tako pridobljena sredstva je občina dolžna posebej evidentirati in porabiti v skladu z njihovim namenom.

Prostore, opremo in materialna sredstva, ki jih potrebujejo za svoje delovanje sveti krajevnih skupnosti, zagotovi občina in z njimi tudi upravlja.

Izvajanje strokovnih nalog in administrativnih opravil za potrebe krajevnih skupnosti in njihovih svetov zagotavlja občinska uprava.

71. člen

Občinski svet lahko na predlog župana, nadzornega odbora občine, četrtine članov sveta krajevne skupnosti ali zbora občanov krajevne skupnosti razpusti svet krajevne skupnosti in razpiše predčasne volitve:

- če se po najmanj trikratnem sklicu ne sestane,
- če ne izvršuje nalog, ki so mu v skladu s tem statutom zaupane oziroma jih izvršuje v nasprotju z zakonom, predpisi in splošnimi akti občine,
- če se ugotovi, da očitno nezakonito razpolaga s sredstvi občanov ali če se sredstva, ki so skupnosti dodeljena iz občinskega proračuna, uporabljajo nenamensko.

Občinski svet lahko s spremembo statuta tudi ukine krajevno skupnost, če ugotovi, da svet krajevne skupnosti ne opravlja svojih nalog, da ni kandidatov za člane sveta oziroma da občani na njenem območju nimajo interesa za opravljanje nalog krajevne skupnosti v skladu s tem statutom.

V. NEPOSREDNO SODELOVANJE OBČANOV PRI ODLOČANJU V OBČINI

72. člen

Oblike neposrednega sodelovanja občanov pri odločanju v občini so: zbor občanov, referendum in ljudska iniciativa.

1. ZBOR OBČANOV

73. člen

Občani na zboru občanov:

- obravnavajo pobude in predloge za spremembo območja občine, njenega imena ali sedeža ter dajejo pobude v zvezi s tem in oblikujejo mnenja,

- obravnavajo predloge in pobude za sodelovanje in povezovanje z drugimi občinami v širše samoupravne lokalne skupnosti,
- obravnavajo pobude in predloge za ustanovitev ali ukinitev ožjih delov občine oziroma za spremembo njihovih območij,
- predlagajo, obravnavajo in oblikujejo stališča o spremembah območij naselij, imen naselij ter imen ulic,
- opravljajo naloge zborov volivcev v skladu z zakonom,
- dajejo predloge občinskim organom v zvezi s pripravo programov razvoja občine, gospodarjenja s prostorom ter varovanja življenjskega okolja,
- oblikujejo stališča v zvezi z večjimi posegi v prostor, kot so gradnja avtocest, energetskih objektov, odlagališč odpadkov in nevarnih stvari,
- obravnavajo in oblikujejo mnenja, stališča ter odločajo o zadevah, za katere je tako določeno z zakonom, s tem statutom ali odlokom občine ter o zadevah, za katere tako sklene občinski svet ali župan.

Odločitve, predloge, pobude, stališča in mnenja zbora občanov so občinski organi, v katerih pristojnost posamezna zadeva spada, dolžni obravnavati in pri izvajanju svojih nalog upoštevati. Če pristojni občinski organ meni, da predlogov, pobud, stališč, mnenj in odločitev zbora občanov ni mogoče upoštevati, je občanom dolžan na primeren način in v primernem roku svoje mnenje predstaviti in utemeljiti.

74. člen

Zbor občanov se lahko skliče za vso občino, za eno ali več krajevnih skupnosti, za posamezno naselje ali zaselek.
Zbor občanov skliče župan na lastno pobudo ali na pobudo občinskega sveta ali sveta krajevne skupnosti.

Župan mora sklicati zbor občanov za vso občino na zahtevo najmanj 5 odstotkov volilcev v občini, zbor občanov v krajevni skupnosti pa na zahtevo najmanj 5 odstotkov volivcev v tej skupnosti.

Zahteva volivcev za sklic zbora občanov mora vsebovati pisno obrazložen predlog zadeve, ki naj jo zbor obravnava. Zahtevi je treba priložiti seznam volivcev, ki so zahtevo podprli. Seznam mora vsebovati ime in priimek volivca, datum rojstva in naslov stalnega prebivališča ter njihove podpise. Župan lahko zahtevo s sklepom zavrne, če ugotovi, da zahteve ni podprlo zadostno število volivcev. Sklep z obrazložitvijo se vroči pobudniku zahteve ali prvemu podpisanemu volivcu na seznamu. Župan skliče zbor občanov najkasneje v tridesetih dneh po prejemu pravilno vložene zahteve.

75. člen

Sklic zbora občanov mora vsebovati območje, za katerega se sklicuje zbor občanov, kraj in čas zbora občanov ter predlog dnevnega reda.
Sklic zbora volivcev je treba objaviti na krajevno običajen način.

76. člen

Zbor občanov vodi župan ali od njega pooblaščeni podžupan. Župan lahko zboru občanov predlaga imenovanje predsedstva zbora, ki naj zbor vodi.

Zbor občanov veljavno sprejema svoje odločitve, predloge, pobude, stališča in mnenja, če na zboru sodeluje najmanj deset odstotkov volivcev z območja občine, za katero je zbor sklican. Odločitev zbora občanov je sprejeta, če zanjo glasuje najmanj polovica volivcev, ki sodelujejo na zboru.

Delavec občinske uprave, ki ga določi direktor občinske uprave, ugotovi sklepčnost zbora občanov, koliko volivcev je glasovalo za njegove odločitve ter vodi zapisnik o odločitvah zbora. Z zapisnikom zbora občanov direktor občinske uprave seznani občinski svet in župana ter ga na krajevno običajen način objavi.

2. REFERENDUM O SPLOŠNEM AKTU OBČINE

77. člen

Občani lahko odločajo na referendumu o vprašanjih, ki so vsebina splošnih aktov občine, ki jih sprejema občinski svet, razen o proračunu in zaključnem računu občine ter o splošnih aktih, s katerimi se v skladu z zakonom predpisujejo občinski davki in druge dajatve.

Občinski svet lahko o splošnem aktu iz prejšnjega odstavka razpiše referendum na predlog župana ali člana občinskega sveta.

Občinski svet mora razpisati referendum, če to zahteva najmanj pet odstotkov volivcev v občini in če tako določa zakon ali statut občine.

78. člen

Predlog za razpis referenduma lahko vloži župan ali član občinskega sveta najkasneje v petnajstih dneh po sprejemu splošnega akta občine.

Najkasneje v petnajstih dneh po sprejemu splošnega akta občine je treba občinski svet pisno seznaniti s pobudo volivcem za vložitev zahteve za razpis referenduma.

Če je vložen predlog za razpis referenduma ali je dana pobuda volivcem za vložitev zahteve za razpis referenduma, župan zadrži objavo splošnega akta do odločitve o predlogu ali pobudi oziroma do odločitve na referendumu.

79. člen

Referendum se opravi kot naknadni referendum, na katerem občani potrdijo ali zavrnejo sprejeti splošni akt občine ali njegove posamezne določbe.

Če je splošni akt občine ali njegove posamezne določbe na referendumu potrjen, ga mora župan objaviti skupaj z objavo izida referenduma.
Če je splošni akt občine ali njegove posamezne določbe zavrnjen, se splošni akt ne objavi, dokler se ob upoštevanju volje volivcev ne spremeni.

Odločitev volivcev na referendumu, s katero je bil splošni akt občine zavrnjen ali so bile zavrnjene njegove posamezne določbe, zavezuje občinski svet, ki je splošni akt, o katerem je bil izveden referendum, sprejel, do konca njegovega mandata.

80. člen

Pobuda volivcem za vložitev zahteve za razpis referenduma o splošnem aktu občine ali njegovih posameznih določbah mora vsebovati že oblikovano zahtevo za razpis referenduma. Zahteva mora vsebovati jasno izraženo vprašanje, ki naj bo predmet referenduma, in obrazložitev.

Pobudo volivcem za vložitev zahteve za razpis referenduma lahko da vsak volivec, politična stranka v občini ali svet ožjega dela občine. Pobuda mora biti podprta s podpisi najmanj stotih volivcev v občini. Podporo pobudi dajo volivci na seznamu, ki vsebuje osebne podatke podpisnikov: ime in priimek, datum rojstva in naslov stalnega prebivališča.
Pobudnik o pobudi volivcem za vložitev zahteve za razpis referenduma pisno seznani občinski svet in pobudo predloži županu.

Če župan meni, da pobuda z zahtevo ni oblikovana v skladu s prvim odstavkom tega člena ali je v nasprotju z zakonom in s statutom občine, o tem v osmih dneh po prejemu pobude obvesti pobudnika in ga pozove, da ugotovljeno neskladnost odpravi v osmih dneh. Če pobudnik tega ne stori, se šteje, da pobuda ni bila vložena. Župan o tem nemudoma obvesti pobudnika in občinski svet.
Pobudnik lahko v osmih dneh po prejemu obvestila iz predhodnega odstavka zahteva, naj odločitev župana preizkusi upravno sodišče.

Volivci dajejo podporo zahtevi za razpis referenduma z osebnim podpisovanjem.
Župan določi obrazec za podporo z osebnim podpisovanjem, ki vsebuje jasno izraženo zahtevo za razpis referenduma, in rok za zbiranje podpisov.

Osebno podpisovanje se izvaja pred državnim organom, pristojnim za vodenje evidence volilne pravice.
Šteje se, da je zahteva za razpis referenduma vložena, če jo je v določenem roku podprlo s svojim podpisom zadostno število volivcev.

81. člen

Občinski svet razpiše referendum v petnajstih dneh po sprejemu odločitve o predlogu župana ali občinskega svetnika za razpis referenduma oziroma v petnajstih dneh od vložitve zahteve volivcev za razpis referenduma v skladu s četrtim odstavkom prejšnjega člena.
Referendum se izvede v nedeljo ali drug dela prost dan, najprej trideset in najkasneje petinštirideset dni od dne razpisa.
Če občinski svet meni, da je vsebina vložene zahteve za razpis referenduma v nasprotju z ustavo ali zakonom, lahko zahteva, da o tem odloči ustavno sodišče. Zahtevo lahko občinski svet vloži od dne vložitve zahteve in najkasneje do izteka roka za razpis referenduma.
Z aktom o razpisu referenduma določi občinski svet vrsto referenduma, splošni akt, o katerem se bo odločalo oziroma njegove določbe, o katerih se bo odločalo, besedilo referendumskega vprašanja, o katerem se bo odločalo na referendumu tako, da se bo obkrožilo ZA oziroma PROTI, dan razpisa in dan glasovanja.
Akt o razpisu referenduma se objavi na način, ki je s tem statutom določen za objavo splošnih aktov občine.
Petnajst dni pred dnem glasovanja objavi občinska volilna komisija v javnih občilih akt o razpisu referenduma.

82. člen

Pravico glasovati na referendumu imajo vsi občani, ki imajo pravico voliti člane občinskega sveta.
Odločitev na referendumu je sprejeta, če zanjo glasuje večina volivcev, ki so glasovali.

83. člen

Postopek za izvedbo referenduma vodijo organi, ki vodijo lokalne volitve. O ugovoru zaradi nepravilnosti pri delu volilnega odbora odloča občinska volilna komisija.
Glede glasovanja na referendumu in drugih vprašanjih izvedbe referenduma veljajo določbe zakona, ki urejajo referendum in ljudsko iniciativo ter lokalne volitve, če ni s tem statutom v skladu z zakonom o lokalni samoupravi posamezno vprašanje drugače urejeno.
Poročilo o izidu glasovanja na referendumu pošlje občinska volilna komisija občinskemu svetu ter ga objavi na način, ki je v statutu občine določen za objavo splošnih aktov občine.

3. SVETOVALNI REFERENDUM

84. člen

Občinski svet lahko pred odločanjem o posameznih vprašanjih iz svoje pristojnosti razpiše svetovalni referendum.

Svetovalni referendum se razpiše za vso občino ali za njen del.
Svetovalni referendum se izvede v skladu z določbami tega statuta, ki urejajo referendum o splošnem aktu občine.
Odločitev volivcev na svetovalnem referendumu ne zavezuje občinskih organov.

4. DRUGI REFERENDUMI

85. člen

Občani lahko odločajo na referendumu o samoprispevkih in tudi o drugih vprašanjih, če tako določa zakon.
Referendum iz prejšnjega odstavka se opravi v skladu z določbami tega statuta, če z zakonom, ki določa in ureja referendum, ni drugače določeno.
Odločitev o uvedbi samoprispevka je sprejeta, če se je za uvedbo izrekla večina glasovalnih upravičencev na določenem območju, ki so glasovali, pod pogojem, da se jih je glasovanja udeležila večina.

5. LJUDSKA INICIATIVA

86. člen

Najmanj pet odstotkov volivcev v občini lahko zahteva izdajo ali razveljavitev splošnega akta ali druge odločitve iz pristojnosti občinskega sveta oziroma drugih občinskih organov.
Glede pobude volivcem za vložitev zahteve iz prejšnjega odstavka in postopka s pobudo se primerno uporabljajo določbe zakona in tega statuta, s katerimi je urejen referendum o splošnem aktu občine.
Če se zahteva nanaša na razveljavitev splošnega akta občine ali drugo odločitev občinskega sveta, mora občinski svet obravnavo zahteve uvrstiti na prvo naslednjo sejo, o njej pa odločiti najkasneje v treh mesecih od dne pravilno vložene zahteve.
Če se zahteva nanaša na odločitve drugih občinskih organov, morajo ti o njej odločiti najkasneje v enem mesecu od dne pravilno vložene zahteve.

87. člen

Sredstva za neposredno sodelovanje občanov pri odločanju v občini na zborih občanov in referendumih ter njihovo izvedbo se zagotovijo v občinskem proračunu.

VI. OBČINSKE JAVNE SLUŽBE

88. člen

Občina zagotavlja opravljanje javnih služb, ki jih sama določi, in javnih služb, za katere je tako določeno z zakonom.

Opravljanje javnih služb zagotavlja občina:
- neposredno v okviru občinske uprave,
- z ustanavljanjem javnih zavodov in javnih podjetij,
- z dajanjem koncesij,
- z vlaganjem lastnega kapitala v dejavnost oseb zasebnega prava in drugimi oblikami, ki so določene z zakoni.

Z občinskim predpisom se lahko določi, da se za opravljanje posameznih upravnih nalog iz izvirne pristojnosti občine podeli javno pooblastilo javnemu podjetju, javnemu zavodu, javni agenciji, javnemu skladu, drugi pravni osebi ali posamezniku, če se s tem omogoči učinkovitejše in smotrnejše opravljanje nalog, zlasti če se v celoti ali pretežno financirajo s plačili uporabnikov.

89. člen

Na področju družbenih dejavnosti zagotavlja občina javne službe za izvajanje naslednjih dejavnosti:
- osnovnošolsko izobraževanje,
- predšolska vzgoja in varstvo otrok,
- osnovno zdravstvo in lekarna,
- knjižničarstvo,
- muzejska dejavnost in galerijska dejavnost,
- gledališka in filmska dejavnost ter
- pomoč družini na domu.

Občina lahko ustanovi javne službe tudi na drugih področjih, zlasti na področju glasbene vzgoje, izobraževanja odraslih, kulture, športa in drugih dejavnosti, s katerimi se zagotavljajo javne potrebe.

90. člen

Občina zagotavlja obvezne in izbirne gospodarske javne službe na način in v oblikah, kot jih določa zakon.

91. člen

Občina lahko določi kot gospodarsko javno službo tudi druge dejavnosti, ki so pogoj za izvrševanje nalog iz njene pristojnosti, če so takšne dejavnosti pogoj za izvrševanje gospodarskih, socialnih ali ekoloških funkcij občine.

92. člen

Občinske javne službe ustanavlja občina z odlokom ob upoštevanju pogojev, določenih z zakonom.

93. člen

Občina lahko zaradi gospodarnega in učinkovitega zagotavljanja dejavnosti gospodarskih javnih služb ustanovi gospodarsko javno službo v okviru zaokroženih oskrbovalnih sistemov skupaj z drugimi občinami.

94. člen

Za izvrševanje ustanoviteljskih pravic v javnih službah, ki so ustanovljene za območje dveh ali več občin, lahko občinski sveti občin ustanoviteljic ustanovijo skupni organ, ki ga sestavljajo župani občin ustanoviteljic.
V aktu o ustanovitvi skupnega organa se določijo njegove naloge, organizacija dela in način sprejemanja odločitev, način financiranja in delitve stroškov za delo skupnega organa.

VII. PREMOŽENJE IN FINANCIRANJE OBČINE

95. člen

Premoženje občine sestavljajo nepremične in premične stvari v lasti občine, denarna sredstva, deleži na kapitalu pravnih oseb in pravice.

Občina mora s premoženjem gospodariti kot dober gospodar.

Odtujitev premoženja občine je dopustna le proti plačilu, ki postane del premoženja občine, razen če se premoženje podari za humanitarne, znanstvenoraziskovalne, izobraževalne in druge tovrstne namene.

Odločitev o odtujitvi nepremičnega premoženja občine sprejme občinski svet. O pridobitvi in odtujitvi premičnega premoženja ter pridobitvi nepremičnega premoženja odloča župan.

Odtujitev nepremičnin in premičnin v lasti občine se izvede po postopku in na način, ki ga določa zakon. Če z zakonom to ni urejeno, se odtujitev nepremičnin in premičnin izvede v skladu s predpisi, ki veljajo za odtujitev državnega premoženja.
Za brezplačno pridobitev premoženja je potrebno pridobiti predhodno soglasje organa, ki ga pooblasti župan, če bi takšna pridobitev povzročila večje stroške ali če je lastništvo povezano s pogoji, ki bi lahko povzročili obveznost za občino.

96. člen

Lokalne zadeve javnega pomena financira občina iz lastnih virov, sredstev države in iz zadolžitve.

Lastni viri občine so:
- prihodki od davkov in drugih dajatev,
- dohodki od premoženja občine,
- vsi ostali viri, določeni na podlagi zakona in statuta občine.

97. člen

Za financiranje lokalnih zadev javnega pomena pripadajo občini davki in drugi prihodki, določeni z zakonom, ter drugi davki oziroma dajatve, ki jih predpiše občina v skladu z zakonom.

98. člen

Dohodki od premoženja občine so zlasti:
- dohodki od zakupnin in najemnin za premičnine in nepremičnine v lasti občine,
- dohodki od vlaganj kapitala,
- dohodki od vrednostnih papirjev in drugih pravic, ki jih je občina kupila,
- dohodki od rent, dobička javnih podjetij in koncesij.

99. člen

Prihodki in odhodki za posamezne namene financiranja javne porabe so zajeti v proračunu občine.

Proračun občine je akt občine, s katerim so predvideni vsi prihodki in drugi prejemki ter odhodki in drugi izdatki občine za eno leto.

V proračunu se prihodki in odhodki izkazujejo skladno z zakonom in predpisi s področja javnih financ.

99. a člen

Če proračun ni sprejet pred začetkom leta, na katero se nanaša, se financiranje občine in njenih nalog iz drugih, s predpisi določenih namenov, začasno nadaljuje na podlagi proračuna za preteklo leto le za iste programe kot v preteklem letu. V obdobju začasnega financiranja neposredni uporabniki ne smejo povečevati števila zaposlenih glede na stanje na dan 31. december preteklega leta.
V obdobju začasnega financiranja se smejo uporabiti sredstva do višine, sorazmerne s porabljenimi sredstvi v enakem obdobju v proračunu za preteklo leto.
Po preteku začasnega financiranja se v tem obdobju plačane obveznosti vključijo v proračun tekočega leta.

99. b člen

Odločitev o začasnem financiranju občine sprejme župan in o tem obvesti občinski svet ter nadzorni odbor. Odločitev o začasnem financiranju se objavi v Uradnem listu RS ali v uradnem glasilu občine.
Obdobje začasnega financiranja lahko traja največ tri mesece. Če proračun ni sprejet v dodatnem roku treh mesecev začasnega financiranja, se začasno financiranje občinskega proračuna lahko podaljša na predlog župana s sklepom občinskega sveta, če je to potrebno za financiranje funkcij občine.

100. člen

Sredstva proračuna se smejo uporabljati le za namene, ki so določeni s proračunom. V imenu občine se smejo prevzemati obveznosti le v okviru sredstev, ki so v proračunu predvidena za posamezne namene.

Sredstva proračuna se lahko uporabijo, če so izpolnjeni vsi z zakonom ali drugim aktom predpisani pogoji za uporabo sredstev.

101. člen

Za izvrševanje proračuna je odgovoren župan. Župan lahko pooblasti določene osebe za izvrševanje proračuna.

101. a člen

O izvrševanju proračuna v prvem polletju župan poroča občinskemu svetu najpozneje do konca septembra tekočega leta.
Poročilo vsebuje:

1. poročilo o realizaciji prejemkov, izdatkov, presežku ali primanjkljaju, zadolževanju in oceno realizacije do konca leta;
2. podatke o vključitvi novih obveznosti v proračun, prenosu namenskih sredstev iz proračuna preteklega leta, plačilu neporavnanih obveznosti iz preteklih let, prerazporejanju proračunskih sredstev, spremembi neposrednih uporabnikov med letom, uporabi sredstev proračunske rezerve, izdanih in unovčenih poroštvih ter izterjanih regresnih zahtevkih iz naslova poroštev;
3. razlago glavnih odstopanj v primerjavi s sprejetim proračunom in
4. predlog potrebnih ukrepov.

102. člen

Občina oblikuje svoje rezerve skladno z zakonom. Višina sredstev, izločenih za rezerve, se določi s proračunom za posamezno leto.

103. člen

Po preteku leta, za katero je bil sprejet proračun, sprejme občinski svet na predlog župana odlok o zaključnem računu proračuna za preteklo leto.

Za sestavo in sprejem zaključnega računa se uporabljajo zakoni in predpisi s področja javnih financ in računovodstva.

Zaključni račun za preteklo leto se predloži občinskemu svetu najkasneje do konca marca tekočega leta.

104. člen

Občina se sme zadolževati z izdajo vrednostnih papirjev, garancij, poroštev in najetjem posojil, in sicer do višine in pod pogoji, določenimi z zakonom in odlokom o proračunu občine.

105. člen

Občina se lahko dolgoročno zadolžuje za investicije, ki jih potrdi občinski svet.

Pogodbe o zadolževanju sklepa župan na podlagi sprejetega proračuna in ob predhodnem soglasju ministrstva, pristojnega za finance. Soglasje je sestavni del pogodbe o zadolževanju.

106. člen

Javna podjetja in javni zavodi, katerih ustanoviteljica je občina, se smejo zadolževati in dajati poroštva le s soglasjem ustanovitelja. O soglasju odloča župan.

Občina sme dajati poroštva za izpolnitev obveznosti javnih podjetij in javnih zavodov, katerih ustanoviteljica je, in sicer do višine, določene z zakonom. O dajanju poroštev odloča župan.

VIII. SPLOŠNI IN POSAMIČNI AKTI OBČINE

1. Splošni akti občine

107. člen

Splošni akti občine so statut, poslovnik občinskega sveta, odloki, odredbe, pravilniki in navodila.
Občinski svet sprejema kot splošne akte tudi prostorske in druge načrte razvoja občine, občinski proračun in zaključni račun, ki sta posebni vrsti splošnih aktov.

Kadar ne odloči z drugim aktom, sprejme občinski svet sklep, ki je lahko splošni ali posamični akt.
Postopek za sprejem splošnih aktov občine ureja poslovnik občinskega sveta.

108. člen

Statut je temeljni splošni akt občine, ki ga sprejme občinski svet z dvotretjinsko večino glasov vseh članov občinskega sveta.
Statut se sprejme po enakem postopku, kot je predpisan za sprejem odloka.

109. člen

S poslovnikom, ki ga sprejme občinski svet z dvotretjinsko večino navzočih članov, se uredi organizacija in način dela občinskega sveta ter uresničevanje pravic in dolžnosti članov občinskega sveta.

110. člen

Z odlokom ureja občina zadeve iz svoje pristojnosti, ustanavlja organe občinske uprave in določa način njihovega dela ter ustanavlja javne službe, javna podjetja, javne zavode in sklade občine.
Proračun občine in zaključni račun proračuna se odreja z odlokom.
Občina ureja z odlokom tudi zadeve iz prenesene pristojnosti, kadar je tako določeno z zakonom.

111. člen

Z odredbo uredi občina določene razmere, ki imajo splošen pomen ali odreja način ravnanja v takih razmerah.

112. člen

S pravilnikom se razčlenijo posamezne določbe statuta ali odloka v procesu njihovega izvrševanja.

113. člen

Z navodilom se lahko podrobneje predpiše način dela organov občinske uprave pri izvrševanju določb statuta ali odloka.

114. člen

Statut, odloki in drugi predpisi občine morajo biti objavljeni v Uradnem listu RS in pričnejo veljati petnajsti dan po objavi, če ni v njih drugače določeno.
V Uradnem listu se objavljajo tudi drugi akti, za katere tako določi občinski svet.

Splošni del proračuna se objavi v Uradnem listu RS. Posebni del proračuna in načrt razvojnih programov se objavita na spletni strani Mestne občine Novo mesto.

2. Posamični akti občine

115. člen

Posamični akti občine so odločbe in sklepi.
S posamičnimi akti - sklepom ali odločbo - odloča občina o upravnih stvareh iz lastne pristojnosti in iz prenesene državne pristojnosti.

116. člen

O pritožbah zoper posamične akte, ki jih izdajo organi občinske uprave v upravnem postopku, odloča na drugi stopnji župan, če ni za posamezne primere z zakonom drugače določeno.
O pritožbah zoper posamične akte, izdane v upravnih stvareh iz prenesene državne pristojnosti, odloča državni organ, ki ga določi zakon.
O zakonitosti dokončnih posamičnih aktov občinskih organov odloča v upravnem sporu pristojno sodišče.

IX. VARSTVO OBČINE V RAZMERJU DO DRŽAVE IN ŠIRŠIH LOKALNIH SKUPNOSTI

117. člen

Občinski svet ali župan lahko vloži zahtevo za presojo ustavnosti in zakonitosti predpisov države, s katerimi se posega v ustavni položaj in v pravice občine, oziroma če se s predpisi pokrajine brez pooblastila oziroma soglasja občine posega v njene pravice.

118. člen

Občinski svet ali župan lahko začneta pred ustavnim sodiščem spor o pristojnosti, če državni zbor ali vlada s svojimi predpisi urejata razmerja, ki so po ustavi in zakonih v pristojnosti občine. Enako lahko postopa, če pokrajina ali druga občina posega v njeno pristojnost.

119. člen

Župan lahko kot stranka v upravnem sporu spodbija konkretne upravne akte in ukrepe, s katerimi državni organi izvršujejo oblastni nadzor. Upravni spor lahko

sproži tudi, če osebe javnega in zasebnega prava z dokončnimi upravnimi akti uveljavljajo pravice na škodo javnih koristi občine.

120. člen

Župan lahko vstopi v upravni ali sodni postopek kot stranka ali kot stranski intervenient, če bi lahko bile v teh postopkih oziroma če so z že izdanimi akti prizadete pravice in koristi občine, določene z ustavo in zakoni.

121. člen

Delovna telesa so dolžna za potrebe občinskega sveta oblikovati mnenje glede pripravljajočih se predpisov, ki se tičejo koristi občine in pokrajine. Na tej podlagi oblikuje občinski svet svoje mnenje, ki ga pošlje državnemu zboru.

X. NADZOR NAD ZAKONITOSTJO DELA UPRAVE

122. člen

Vsako ministrstvo na svojem področju nadzoruje zakonitost splošnih in posamičnih aktov, ki jih iz svoje izvirne pristojnosti izdajajo župan, občinski svet in pooblaščeni delavci občinske uprave.
V zadevah, ki jih na organe občine prenese država, opravljajo pristojna ministrstva tudi nadzorstvo nad primernostjo in strokovnostjo njihovega dela.
Pri izvajanju nadzorstva po prejšnjem odstavku lahko pristojno ministrstvo predpiše organizacijo služb za izvajanje nalog iz državne pristojnosti in pogoje za opravljanje nalog na teh delovnih mestih ter daje obvezna navodila za opravljanje nalog iz državne pristojnosti.
Ministrstvo mora zaradi opravljanja nadzorstva nad zakonitostjo dela organov občin zagotoviti ustrezno sodelovanje, medsebojno obveščanje in strokovno pomoč organom občin.

XI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

123. člen

Krajevne skupnosti so dolžne sprejeti svoje statute v skladu s tem statutom do 31. 3. 2002.
Če krajevna skupnost ne sprejme statuta v tem roku, lahko volilne enote in število članov sveta krajevne skupnosti določi občinski svet z odlokom.

124. člen

Z dnem uveljavitve tega statuta preneha veljati Statut Mestne občine Novo mesto (Uradni list RS, št. 47/99).

Odloki, pravilniki in drugi predpisi Mestne občine Novo mesto, ki so bili sprejeti na podlagi Statuta Mestne občine Novo mesto (Uradni list RS, št. 47/99) in drugi prej sprejeti akti veljajo, če niso v nasprotju s tem statutom.

Vse odloke in druge splošne akte v Mestni občini Novo mesto so pristojni organi dolžni uskladiti s tem statutom v enem letu po njegovi uveljavitvi.

125. člen

Ta statut začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu RS.

Spremembe in dopolnitve Statuta Mestne občine Novo mesto (Uradni list RS, št. 44/2002) vsebujejo naslednji prehodni in končni določbi:

4. člen

Prvi svet Krajevne skupnosti Karteljevo se konstituira v skladu z zakonom po izvedenih volitvah v svete krajevnih skupnosti ob lokalnih volitvah v letu 2002.

5. člen

Te spremembe in dopolnitve statuta, razen 1. in 2. člena, začnejo veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

1. in 2. člen sprememb in dopolnitev statuta začne veljati po izteku mandata Sveta Krajevne skupnosti Bučna vas.

Spremembe in dopolnitve Statuta Mestne občine Novo mesto (Uradni list RS, št. 72/2005) vsebujejo naslednjo končno določbo:

15. člen

Te spremembe in dopolnitve statuta začnejo veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Spremembe in dopolnitve Statuta Mestne občine Novo mesto (Uradni list RS, št. 72/06) vsebujejo naslednjo končno določbo:

16. člen

Te spremembe in dopolnitve statuta začnejo veljati petnajsti dan po objavi, razen določil 1. in 11. člena, ki začnejo veljati s 1. 1. 2007.
Določila 5. člena se uporabljajo z dnem razpisa lokalnih volitev 2006.